

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ**

галузь знань
спеціальність
освітньо-професійна програма
форма навчання

08 Право
081 Право
Інформаційне право
денна

Програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін ННГІ НА СБ України,
протокол № 17 від «22» грудня 2025 року

Програму обговорено та схвалено на засіданні вченої ради Навчально-наукового гуманітарного інституту НА СБ України,
протокол № 16 від «24» грудня 2025 року

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Мета та завдання проведення екзамену:

1.1 **Метою** проведення комплексного екзамену (ІТ право, основи медіарегулювання, правове регулювання захисту персональних даних та професійної таємниці, актуальні проблеми права інтелектуальної власності) є діагностика відповідності досягнутого у результаті реалізації освітньої програми підготовки рівня знань, умінь і навичок, професійних, світоглядних та громадських якостей здобувача вищої освіти Національної академії СБ України вимогам, що визначаються в Стандарті вищої освіти України за спеціальністю 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженому та введеному в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 № 643 (із змінами) та освітньо-професійній програмі – інформаційне право.

1.2. **Основні завдання** проведення комплексного екзамену полягають у кількісному та якісному оцінюванні ступеня досягнутих студентами ННІ ІБСК НА СБ України цілей вищої освіти у відповідній галузі, а саме:

- поглибленого вивчення правового регулювання різноманітних відносин в інформаційній сфері (інформаційних правовідносин);
- з'ясування особливостей правового забезпечення масмедіа;
- засвоєння системи вимог до об'єктів і видів професійної діяльності, а також компетентностей спеціалістів в ІТ сфері;
- з'ясування змісту та порядку застосування правових механізмів забезпечення захисту персональних даних;
- з'ясування змісту та порядку застосування правових механізмів забезпечення захисту професійної таємниці, зокрема, лікарської, адвокатської, нотаріальної, таємниці фінансової послуги, таємниці усиновлення;
- засвоєння особливостей і природи правового регулювання відносин інтелектуальної власності.

1.3. Здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними

компетентностями:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК16. Здатність приймати рішення в конкретних юридичних ситуаціях у сфері інформаційних відносин, зокрема щодо поширення, отримання, надання, охорони різноманітної інформації та об'єктів права інтелектуальної власності

СК17. Здатність на основі міжнародних стандартів прав людини визначати шляхи захисту інформаційних прав.

СК18. Здатність відрізняти правопорушення в інформаційній сфері, визначати їх особливості, умови та причини виникнення.

СК19. Здатність знаходити правові шляхи подолання проблем забезпечення інформаційної безпеки в складних мінливих соціальних, правових, економічних, геополітичних умовах.

СК20. Здатність виявляти недоліки інформаційного законодавства та прогнозувати (пропонувати) шляхи його вдосконалення

Аналіз і синтез. Здатність аналізувати, виділяти найсуттєвіше, перевіряти факти, порівнювати, моделювати, прогнозувати.

Здатність до навчання. Наявність мотивації і здібностей до постійного самовдосконалення, отримання нових фахових знань відповідно до потреб часу.

Стилістика спілкування. Вміння вільно розмовляти та писати в різних стилях (неофіційному, офіційному, професійному, науковому).

Етичні настанови. Розуміння соціального значення обраної професії та можливостей її впливу на долю людей, усвідомлення власної відповідальності, дотримання вимог професійної етики.

Глибокі знання та розуміння. Усвідомлення глибинних взаємозв'язків права і безпеки, суспільних потреб у правовому регулюванні інформаційних відносин.

Здатність адекватно вирішувати конкретні юридичні ситуації у сфері інформаційних відносин, зокрема, щодо поширення, отримання, надання, охорони різноманітної інформації, захисту інформаційних прав.

Інформаційна компетентність. Здатність критичної оцінки інформації з різних джерел, широкого застосування новітніх інформаційних технологій, засобів і систем з метою ефективного здійснення юридичної діяльності, спрямованої на забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства, держави.

Комунікативні та популяризаційні навички. Здатність спілкуватися професійною юридичною мовою з використанням понятійно-термінологічного апарату сфери інформаційної безпеки та інформаційних технологій. Вміння ефективно доносити свої думки до спеціальної і загальної аудиторії (роз'яснювати, консультувати, налагоджувати взаємодію), а також представляти складну для сприйняття інформацію у зручний та зрозумілий спосіб.

У результаті проведення комплексного екзамену студенти повинні продемонструвати наступні **результати навчання**:

РН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

РН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

РН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

РН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

РН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

РН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

PH18. Демонструвати знання положень міжнародних правових актів, що стосуються регулювання інформаційних відносин, інформаційної безпеки, захисту інформації з обмеженим доступом, відносин права інтелектуальної власності.

PH19. Обґрунтовувати юридичні рішення у сфері правового регулювання інформаційних правовідносин та роз'яснювати права і обов'язки їх учасникам.

PH21. Оцінювати правомірність діянь суб'єктів інформаційних правовідносин. Прогнозувати рішення уповноважених державних органів щодо конкретних ситуацій у сфері інформаційних правовідносин.

PH22. Кваліфікувати правопорушення в інформаційній сфері та визначати вид та міру юридичної відповідальності за їх вчинення за законодавством України.

Інші компетентності, набуті у процесі вивчення дисциплін
студенти повинні продемонструвати при складанні комплексного екзамену у вигляді знань:

- поняття та правових властивостей інформації як предмету інформаційних правовідносин;
- ознак складових елементів інформаційних правовідносин;
- змісту інформаційних правовідносин у медіасфері;
- правових засад регулювання діяльності масмедіа у сфері обігу інформації з обмеженим доступом, реалізації громадян права на вибір, рекламній сфері, взаємодії масмедіа з органами судової влади;
- змісту та перспектив розвитку регулювання правовідносин в ІТ сфері;
- властивостей основних об'єктів ІТ права;
- порядку обігу інформації згідно з чинним законодавством України;
- змісту конституційного права громадян на недоторканність приватного життя та національних правових інститутів його забезпечення;
- поняття персональних даних, правових механізмів захисту інтересів суб'єкта персональних даних в процесі їх обробки та способів реалізації прав суб'єктів персональних даних;
- основних властивостей правового режиму професійної таємниці;
- вимог до організації роботи з інформацією, яка містить професійну таємницю;
- правового порядку надання та підстав розкриття інформації, що містить професійну таємницю, зокрема лікарську, адвокатську, нотаріальну, таємницю фінансової послуги, таємницю усиновлення;
- видів та змісту юридичної відповідальності за порушення законодавства в сфері персональних даних та професійної таємниці;
- сутності, змісту та основних ознак комерційної таємниці;
- способів та методів охорони комерційної таємниці;
- юридичних норм, які встановлюють підстави та порядок відповідальності за порушення права на комерційну таємницю;
- загальних положень законодавства, що регулює відносини інтелектуальної власності;

- особливостей правового статусу суб'єктів права інтелектуальної власності;
- видів договорів у сфері інтелектуальної власності;
- особливостей захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.

II. ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА НАВЧАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА КОМПЛЕКСНИЙ ЕКЗАМЕН

ІТ право і основи медіарегулювання:

ІТ сфера: визначення та загальна характеристика.

Основні аспекти правового регулювання суспільних відносин із захисту програмних продуктів.

Комп'ютерна програма як об'єкт інтелектуальної власності.

Правові основи захисту персональних даних в ІТ сфері.

Класифікація договорів у діяльності ІТ компанії.

Договори щодо розпорядження правами інтелектуальної власності в ІТ сфері.

Права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальні об'єкти, створені комп'ютерною програмою.

Об'єкт та суб'єкти інформаційних правовідносин у медіасфері, відповідальність медіа за порушення законодавства.

Правове регулювання доступу медіа до інформації.

Захист журналістських джерел.

Дифамація в медійній сфері.

Правове регулювання реклами в медіа.

Правове регулювання діяльності медіа у виборчих процесах.

Взаємодія медіа та органів судової влади.

Правові засади обробки і захисту персональних даних та професійних таємниць:

Персональні дані та їх обробка: поняття і генеза правового регулювання.

Суб'єкти правовідносин у сфері захисту персональних даних, їх права та обов'язки.

Підстави і принципи обробки персональних даних.

Контроль за дотриманням законодавства і юридична відповідальність у сфері захисту персональних даних.

Правовідносини, пов'язані з професійною таємницею.

Правила поводження з інформацією що містить професійну таємницю.

Підстави та порядок розкриття професійної таємниці.

Правопорушення і юридична відповідальність у сфері професійної таємниці.

Право інтелектуальної власності:

Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності людини

Правове забезпечення інтелектуальної власності.

Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності

Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності.

Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав.

Здійснення майнових прав на об'єкти авторського права і суміжних прав.

Засади правової охорони результатів інтелектуальної творчої діяльності.

Право промислової власності.

Правова охорона засобів індивідуалізації суб'єктів цивільного обігу, товарів, послуг (робіт).

Правова охорона інформації, що базується на фактичній монополії.

Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.

Комерційна таємниця як об'єкт права інтелектуальної власності.

Правове регулювання обігу комерційної таємниці в договірних відносинах та під час здійснення судочинства.

Юридична відповідальності за порушення права на комерційну таємницю.

Розпорядження майновими правами інтелектуальними власності.

Договори у сфері інтелектуальної власності.

Гарантії охорони й захисту права інтелектуальної власності.

ІІІ. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ

Комплексний екзамен проводиться у формі усної співбесіди дистанційно, за допомогою технічних засобів, які надають послуги конференц-зв'язку та забезпечують відеофіксацію складання екзамену, за переліком питань, що зазначені в екзаменаційних білетах. Кожен з екзаменаційних білетів містить три питання. Перше стосується основних положень ІТ права і правового забезпечення мас медіа, друге присвячене правовому регулюванню охорони й захисту таємниць (банківської, професійної, комерційної, персональних даних). У третьому питанні розкриваються актуальні проблеми права інтелектуальної власності.

Після ознайомлення з питаннями білету, студент обирає послідовність відповіді на питання білету.

Під час відповіді забороняється користуватися підручниками, навчальними посібниками та іншими допоміжними джерелами інформації.

ІV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ. АЛГОРИТМ ОЦІНЮВАННЯ

«Відмінно» - здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

«Добре» - здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.

«Задовільно» - здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

«Незадовільно» - здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, або на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Відмінно: 5/5/5, 5/5/4, 5/4/5, 4/5/5

Добре: 4/4/4, 4/5/4, 4/4/5, 5/4/4, 5/3/5, 3/5/5, 5/5/3, 3/4/5, 5/4/3, 4/3/5, 3/4/4, 4/3/4, 4/4/3

Задовільно: 3/3/3, 3/3/4, 4/3/3, 3/4/3, 5/3/3, 3/5/3, 3/3/5, 2/5/5, 5/2/5, 5/5/2, 2/3/4, 4/3/2, 3/2/4, 5/4/2, 5/2/4, 2/5/4, 4/5/2, 4/2/5, 2/4/5

Незадовільно: 2/2/3, 2/2/4, 3/2/2, 4/2/2, 2/2/3, 2/3/2, 2/4/2, 2/5/2, 5/2/2, 2/2/5, 2/2/2, 3/3/2, 2/3/3, 3/2/3

Загальна оцінка комплексного екзамену складається з оцінки на кожне з питань екзаменаційного білету і виставляється за 4-бальною шкалою на підставі спільного рішення всіх членів ЕК. У випадку, якщо відповідь хоча б на одне питання білету незадовільна, або відповідь студента потребує деяких уточнень, екзаменаційна комісія має право поставити додаткові питання в рамках програми КЕ для остаточного з'ясування рівня сформованості знань студента. Загальна оцінка оголошується після завершення складання екзамену всіма присутніми студентами. Підвищення задовільної оцінки не допускається.

Здобувач вищої освіти, який отримав оцінку «незадовільно» на комплексному екзамені, має право на складання інших екзаменів.

Здобувач вищої освіти, який не пройшов атестацію, за рішенням ректора Академії має право повторно скласти комплексний екзамен під час роботи чергової ЕК протягом трьох років після відрахування з Академії.

Шкала оцінювання здобувача вищої освіти:

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	<i>Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	84-89	<i>Дуже добре – вище середнього рівня, але з кількома помилками.</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75-83	<i>Добре – загалом правильна робота, але з певною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	65-74	<i>Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.</i> Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60-64	<i>Достатньо – виконання задовольняє мінімальні вимоги.</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FX	35-59	<i>Незадовільно – потрібна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1-34	<i>Незадовільно – потрібна значна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

V. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчально-методична документація:

1. Робоча програма навчальної дисципліни «ІТ право», протокол засідання протокол засідання _____ ННІБСК НА СБ України №__ від _____ року;
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медіарегулювання», протокол засідання _____ ННІБСК НА СБ України №__ від _____ року;
3. Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання захисту персональних даних та професійної таємниці», протокол засідання КЦПД ННГІ НА СБ України №8 від 18.08.2025 року;
4. Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми права інтелектуальної власності», протокол засідання КЦПД ННГІ НА СБ України №8 від 18.08.2025 року.

2. Нормативно-правові акти:

ІТ право

1. Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 24.07.1971.
2. Загальний регламент про захист даних (GDPR): Офіційний переклад українською мовою.
3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР Відомості Верховної Ради України. 1996 р. № 30. Ст. 141.
4. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1891 року. Зібрання чинних міжнародних договорів України: Офіційне видання. Том 1: 1990-1991 рр. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001.
5. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX.
6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 14.12.2021 № 1946-IX.
7. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14.09.2006 № 143-V.
8. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII.
9. Про електронні комунікації: Закон України від 16.12.2020 № 1089-IX.
10. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII.
11. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 № 2415-VIII.
12. Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1716.
13. Про затвердження Правил погодження питань про внесення позначення, що містить офіційну назву держави «Україна», до знака для товарів і послуг: Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.08.2010 № 790.
14. Про затвердження Правил складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг: Наказ Держпатенту від 28.07.95 № 116.
15. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI.
16. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII.
17. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX.
18. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII.
19. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII.

20. Про приєднання України до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право: Закон України від 20.09.2001 № 2733-III.

21. Про приєднання України до Протоколу до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків: Закон України від 01.06.2000 № 1763-III.

22. Про ратифікацію Сінгапурського договору про право товарних знаків: Закон України від 15.04.2009. Відомості Верховної Ради України. 2009. № 39. Ст. 547.

23. Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021-2027): Закон України від 23.02.2023 № 2926-IX.

24. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 № 1667-IX.

25. Про хмарні послуги: Закон України від 17.02.2022 № 2075-IX.

26. Про цифровий контент та цифрові послуги: Закон України від 10.08.2023 № 3321-IX.

27. Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків прийнятий в Мадриді 28 червня 1989 р.

28. Цивільний кодекс України. Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV.

Основи медіарегулювання

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР Відомості Верховної Ради України. 1996 р. № 30. Ст. 141.

2. Виборчий кодекс України: Закон України від 19.12.2019 р. № 396-IX.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X.

4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III.

5. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV.

6. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV.

7. Кодекс адміністративного судочинства: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV.

8. Кримінальний процесуальний кодекс: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI.

9. Про державну підтримку медіа, гарантії професійної діяльності та соціальний захист журналіста: Закон України від 23.09.1997 р. № 540/97-ВР.

10. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI.
11. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005 р. N 3262-IV.
12. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25.04. 2019 р. № 2704-VIII.
13. Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки: Закон України від 09.04.2015 р. № 317-VIII.
14. Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії: Закон України від 21.03.2022 р. № 3005-IX.
15. Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну: Закон України від 22.05.2022 р. № 2265-IX.
16. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI.
17. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р.
18. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. Дата оновлення: 27.07.2023.
19. Про кінематографію: Закон України від 13.03.1998 р. № 9/98-ВР Дата оновлення: 01.01.2020. Дата оновлення: 02.07.2023.
20. Про медіа: Закон України від 13.12.2022 р. № 2849-IX.
21. Про систему іномовлення України: Закон України від 08.12. 2015 року. № 856-VIII.
22. Про суспільні медіа України: Закон України від 17.04.2014 р. 1227-VII.
23. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР. Дата оновлення: 27.04.2024.
24. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII.
25. Про Стратегію інформаційної безпеки: Указ Президента України від 15.10.2021 р. № 685/2021.
26. Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації: Постанова Пленуму ВАСУ від 29.09.2016, №10.

27. Про організацію взаємодії між Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану: Наказ Головнокомандувача ЗС України від 03.03.2022. № 73

28. Справа за конституційним зверненням громадянина Сердюка Валерія Анатолійовича про офіційне тлумачення положення частини першої статті 7 Цивільного кодексу Української РСР (справа про поширення відомостей): Рішення Конституційного Суду України (справа № 1-9/2003) від 10.04.2003 р. Вісник КСУ, 2003, № 4

29. Справа за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України (що слід розуміти під інформацією про особисте і сімейне життя): Рішення Конституційного Суду України від 20.01.2012 № v002p710-12:

30. Справа за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень абзацу першого пункту 40 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення «Бюджетного кодексу України» (щодо персональних даних): Рішення Конституційного Суду України від 11.10.2018 р. № 7-р/2018

31. Судова практика з питань захисту честі, гідності та ділової репутації Українська асоціація видавців періодичної преси.

32. Щодо необхідності зазначати у запиті ім'я запитувача – офіційна позиція Офісу Уповноваженого ВРУ з прав людини.

33. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, прийнята Радою Європи 4 листопада 1950 року.

34. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, прийнятий і проголошений Резолюцією 2200 А (XXI) Генеральної Асамблеї ООН 16 грудня 1966 року.

35. Європейська конвенція про транскордонне телебачення, прийнята Радою Європи 5 травня 1989 року.

36. Європейська конвенція про спільне кінематографічне виробництво, прийнята Радою Європи 2 жовтня 1992 року.

37. Декларація про засоби масової інформації та права людини, прийнята Резолюцією № 428 (1970) Консультативної асамблеї Ради Європи 23 січня 1970 року.

38. Декларація щодо основних принципів, що стосуються внеску засобів масової інформації у зміцнення миру та міжнародного взаєморозуміння, у розвиток прав людини та у боротьбу проти расизму і

апартеїду та підбурення до війни, прийнята Генеральною конференцією ЮНЕСКО 28 листопада 1978 року.

39. Женевська Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства: глобальна задача в новому тисячолітті», прийнята ООН 12 грудня 2003 року.

40. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства, прийнята лідерами країн G8 22 липня 2000 року.

41. Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради ЄС «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 року.

42. Директива 97/66/ЄС Європейського Парламенту і Ради ЄС «Стосовно обробки персональних даних і захисту права на невтручання в особисте життя в телекомунікаційному секторі» від 15 грудня 1997 року.

43. Рішення ЄСПЛ «Аврамчук проти України».

44. Рішення ЄСПЛ «Глас Надежда» проти Болгарії».

45. Рішення у справі Європейського суду з прав людини «Гудвін проти Великобританії».

46. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Лещенко проти України».

47. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Лінгенс проти Австрії».

48. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Льюїт проти Австрії».

49. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Принцеса Ганноверська проти Німеччини»

50. Рішення у справі Європейського суду з прав людини «Ромен і Шміт проти Люксембургу».

51. Рішення Європейського суду з прав людини «Салов проти України».

52. Рішення у справі Європейського суду з прав людини «Седлецька проти України».

53. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Українська Прес-Група» проти України».

Захист персональних даних та професійної таємниці

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 № 254к/96-ВР.
2. Конвенція Ради Європи «Про захист прав людини та основних свобод» (Рим, 04.09.1950 р.).
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI.
5. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства : Міжнародний документ від 22.07.2000.
6. General Data Protection Regulation; Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46 ЄС (Загальний регламент про захист даних)
7. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 р. № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21. – Ст. 135.
8. Про страхування: Закон України від 18 листопада 2021 року №1909-IX.
9. Про фінансові послуги та фінансові компанії: Закон України від 14 грудня 2021 року №1953-IX.
10. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 року №361-IX.
11. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.92 № 2801-XII.
12. Про адвокатуру і адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI.
13. Про затвердження документів у сфері захисту персональних даних : Наказ Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08.01.2014 № 1/02-14.
14. Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних щодо органів нагляду та транскордонних потоків даних : Додатковий протокол до Конвенції № 108 Ради Європи від 08.11.2001.
15. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI.
16. Про захист осіб у зв'язку з обробкою персональних даних та вільним обігом цих даних : Директива Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу від 24.10.1995 № 95/46/ЄС.
17. Про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи від 04.11.1950.
18. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 №389-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>.

19. Про державну реєстрацію геномної інформації людини : Закон України від 09.07.2022 №2391-ІХ.
20. Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів : Закон України від 16.03.2017 №1951-ІІІ.
21. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. №64
22. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 р. №776
23. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-ХІІ.
24. Про кіберзлочинність : Конвенція Ради Європи від 23.11.2001.
25. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ. – Режим доступу : zakon.rada.go.ua/go/3425-12.
26. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-ХІІ.
27. Роз'яснення до Типового порядку обробки персональних даних : Роз'яснення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08.01.2014 № 1/02-14.
28. Цивільний кодекс України : Закон від 16.01.2003 № 435-ІV.
29. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 №2939-VI
30. Роз'яснення основних положень Порядку повідомлення Уповноваженого щодо визначення обробки персональних даних, яка становить особливий ризик для прав і свобод суб'єктів персональних даних від 08.01.2014 р.
31. Рішення Конституційного Суду України від 19 жовтня 2009 року №26-рп/2009. URL: <http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/ndf/26-gr/2009>.
32. Рішення Конституційного Суду України від 22 січня 2020 року №1-р(І)/2020. URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/431-pravo-na-informaciyu>.
33. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України № 8073-Х від 07.12.1984.
34. Про банки і банківську діяльність : Закон України № 2121-ІІІ від 07.12.2000
35. Про затвердження Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці : Постанова Національного банку України № 267 від 14.07.2006.

Право інтелектуальної власності

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України // Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 461.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 липня 1963 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. 1963. № 30. Ст. 464.

4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст. 131.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. Додаток до № 51. Ст. 1123.
6. Митний кодекс України від 12 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 38-39. Ст. 288.
7. Господарський кодекс України // Офіційний вісник України. 2003. № 11. Ст. 462.
8. Господарський процесуальний кодекс України від 21 червня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 36. Ст. 188.
9. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>.
10. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 року N 3659-XII.
11. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20 травня 1999 р. № 687-XIV.
12. Про видавничу справу: Закон України (зі змінами та доповненнями) від 05.06.97 № 318/97-ВР із наступними змінами.
13. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV.
14. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України у редакції закону № 5407-VI від 02.10.2012. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 47. Ст. 644.
15. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України № 1977-VIII від 23.03.2017.
16. Про медіа: Закон України від 13.12.22 № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-9>.
17. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-8>.
18. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 № 2415-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-8>.
19. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. № 236/96-ВР із наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-96>.
20. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII в ред. Закону України від 13.01.2011 із наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
21. Про кінематографію : Закон України від 13 січня 1998 р. № 9/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 22. Ст. 114.
22. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII із наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-8>.

23. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування Закон України від 17 січня 2002 р. // Офіційний вісник України. 2002. № 7. Ст. 276.

24. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 року в редакції ЗУ від 01.06.2000. № 1771-III із наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1771-3>.

25. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-XII із наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.

26. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 05.11.1997 № 621/97-ВР в редакції Закону № 111-IX від 19.09.2019 із наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621-97>.

27. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3688-XII із наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>.

28. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21.04.1993 № 3116-XII (в редакції ЗУ від 17.01.2002 N 2986-III.) із наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>.

29. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні Закон України від 12 липня 2001 р. № 2658-III // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 47. Ст. 251.

30. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України в редакції Закону № 123-IX від 20.09.2019 із наступними змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123-9>.

31. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996р. № 270/96-ВР в ред. ЗУ № 1121-IV від 11.07.2003 (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270-96>.

32. Про затвердження розміру винагороди (роялті) за використання опублікованих з комерційною метою фонограм і відеограм та порядок їх виплати Постанова КМУ від 18 січня 2003 р. № 71.

33. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав Постанова КМУ від 18 січня 2003 р., № 72 // Офіційний вісник України. 2003. № 4. Ст. 129.

34. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.93р. № 611.

35. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Паризький Акт від 24 липня 1971 р., змінений 2 жовтня 1979 р.: Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. - Наук.-практ. вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О. Д. Святоцького. - Т. 1: Право інтелектуальної власності. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. - С. 186-224.

36. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 р.: Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. - Наук.-практ. вид.: У 4-х т. /

За заг. ред. О. Д. Святоцького. - Т. 1: Право інтелектуальної власності. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 1999. С. 243-262.

37. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення // Інтелектуальна власність. 2001. № 2. С. 71-75.

38. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р. // Інтелектуальна власність. 2001. № 2. С. 81-85.

39. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р. // Інтелектуальна власність. 2001. № 2. С. 76- 81.

40. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм (Женева, 29 жовтня 1971 р.). Авторське право і суміжні права. Законодавство та судова практика. - 36 нормат. актів. К.: Юрінком Інтер, 2003. С. 171-174.

41. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода ТРІПС) // Інтелектуальна власність. 1999. № 5, 6, 7.

3. Література:

ІТ право

Основна література:

1. Жевелева І. С. ІТ-право : навчальний посібник. Київ : НА СБ України, 2023. 156 с.

2. ІТ право / за заг. ред. проф. О. С. Яворської. Львів: Видавництво «Левада», 2017. 470 с.

3. ІТ-право: теорія і практика / За ред. Є.О.Харитоновна, О.І.Харитоновної. – Одеса: Фенікс, 2017. 472 с.

4. Основи ІТ-права: навч. посіб. / Т. В. Бачинський, Р. І. Радейко О. І. Харитоновна. – К.: Юрінком Інтер. 2017. 208 с.

Додаткова література:

1. Інтелектуальне право України. За ред. О.С. Яворської. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016.

2. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч.закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.

3. Андрощук Г.О. Правова охорона програмного забезпечення (комп'ютерних програмі баз даних): монографія / Г.О.Андрощук, С.А. Петренко. К.: НДІ ІВ НАПрНУ. 2013. 300с.

4. Тицька Я. О., Поварчук Н. С. Доктринальні підходи щодо визначення статусу права інформаційних технологій. *Київський часопис права*, 2023. № 1. С. 41-46.

5. Харитонов Є., Харитонova О. Сутність IT-права: пошук парадигми. *Право України*, 2018. № 1. С. 18-29.

6. Жевелєва І.С. Право інтелектуальної власності на твори, створені з використанням генеративних моделей штучного інтелекту. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки», 2024. № 10(80). DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-10-10417>

7. Жевелєва І.С. Окремі аспекти правового регулювання суспільних відносин у сфері охорони комп'ютерних програм. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2024. № 10. С. 95-97. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-10/21>

Основи медіарегулювання

Основна література:

1. Еннан Р.Є. Медіаправо: навч.-метод. посіб. Одеса : НУ «ОЮА», 2020. 50 с.

2. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2022. 352 с.

3. Права людини та мас-медіа в Україні: Збірник конспектів лекцій [Тексти] / За ред. Виртосу І., Шендеровського К. Київ: Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка. 2018. 260 с.

4. Шаркань В. В. Медіаправо (у т. ч. авторське право): навчально-методичний посібник для студентів-журналістів. Ужгород, 2021. 64

Додаткова література:

5. Гончарук-Чолач Т.В. Засоби масової інформації у політичному житті суспільства. Київ: Ліра-К, 2020. 252 с.

6. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с. URL: <https://imi.org.ua/wpcontent/uploads/2017/06/>

7. Квіт С. Масові комунікації. Київ: Вид-во «Київо-Могиллянська академія», 2018. 352с.

8. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України: Посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2006. 352 с.

9. Куляс І., Головенко Р., Земляна І. ЗМІ та вибори. Саморегуляція, безпека, закони / За заг. ред. Н.Лигачової-Чернолуцької, О. Романюк. Київ, 2018. 100 с. URL: <https://imi.org.ua/books/zmi-ta-vybory-samorehuliatsiia-bezpeka-zakony-i1915>

10. Опришко Л., Панкратова Л. Основи судової журналістики. Посібн. Київ: 2016. 152 с. URL: <https://imi.org.ua/books/posibnyk-osnovy-sudovoji-zhurnalistyky-i1907>

11. Остапа С.В., Міський В.В., Розкладай І.Є. Суспільне мовлення в Україні: історія створення та виклики. Київ: ТОВ «Друкарня Віол», 2018. 156 с

12. Саймонс Д. Стисло про дифамацію: основні концепції законодавства про захист репутації. Київ: Видання інституту Медіа Права, 2008. 26с. URL: http://rechtsdialog.org/images/2015/10/Training/Materials/Dyfamatsia_Artikel19.pdf

13. Сердюк О., Підкуркова І. Основи судової журналістики: посібник для журналістів. Київ, 2009. 72 с. URL: <https://court.gov.ua/userfiles/UROL%20Courts%20and%20Media%20Manual%20for%20Journalists.pdf>

14. Серьогін В. О. Право на недоторканність приватного життя (прайвесі) у конституційно-правовій теорії та практиці. Харків : ФІНИ, 2010. – 608 с.

Захист персональних даних та професійної таємниці

Основна література:

1. Тихомиров О.О. Правове регулювання захисту персональних даних в Україні : навч. посібник / О. О. Тихомиров, В.В. Породько, О.І. Полонська. – Київ : Нац. акад. СБУ, 2021. 162 с.

2. Бем М. В. Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти: науково-практичний посібник / М. В. Бем, І. М. Городиський, Г. Саттон, О. М. Родіоненко. – К.: К.І.С., 2021. – 357 с.

3. Полонська О.І. Засоби правового захисту та відповідальність за порушення законодавства про персональні дані / О.Полонська. – Київ : Нац. акад. СБУ, 2025. 82 с.

4. Правила адвокатської етики: затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS28627.html

Додаткова література:

1. Білоскурська О.В., Федорчук М.Д. Нормативно-правове регулювання обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану в Україні. Правова держава. 2022.№46. С. 7–18.

2. Асірян С.Р., Алексанян К.А. GDPR як стандарт захисту персональних даних в Європейському Союзі. Право і суспільство. 2022. № 6. 298-302.

3. Братасюк О.Б., Ментух Н.Ф. Поняття та класифікація цифрових прав в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2021.№10. С. 58–61.

4. Верховна Рада України. Проект Закону про захист персональних даних. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40707>
5. Полонська О. Щодо особливостей функціонування публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану. XIV Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави», НА СБ України, 30.03.2023 р.
6. Полонська О. Геномна інформація людини як об'єкт правової охорони. Актуальні проблеми права в умовах воєнного стану : матеріали круглого столу. (Київ, 28 квітня 2023 р.). НА СБ України, 2023. 124 с., С. 29-32.
7. Полонська О.І. Окремі аспекти функціонування банківської системи України в умовах воєнного стану. Наукові інновації і перспективи. 2025. №5 (45). С.1734-1744.
8. Полонська О.І, Правова регламентація правомірного обмеження права на недоторканість приватного життя в умовах правового режиму воєнного стану. Аналітично-порівняльна законодавство. 2025. №3 (1). С.323-328.
9. Корнієнко М.В. Права людини в умовах воєнного стану. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. №1–2. С. 27–31.
10. Кузніченко С.О. Концепт обмеження прав людини в умовах воєнного стану. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. №1–2. С. 32–36.
11. Логінова С. М. Адвокатська таємниця: теорія і практика: Автореф. дис. ...канд. юрид. наук. КНУ ім. Т. Шевченка. — К., 2022.
12. Малюга Л.Ю. Захист персональних даних у процесі цифровізації трудових відносин. Проблеми захисту персональних даних у вимірі інформаційної безпеки: матеріали міжкафедрального круглого столу (м. Київ, 27 травня 2025 р.)/упоряд. М.Л. Пальчик. Нац. акад. СБУ, Київ, 2-25. 140 с. с.7-11.
13. Малюга Л.Ю., Шкрібляк К.П. Особливості захисту персональних даних у процесі цифровізації трудових відносин в Україні: теоретико-правовий аналіз. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2025. № 91. ч.4. с. 398-418.
14. Хижняк А.В. Джерела цивільно-правового регулювання банківської таємниці. Knowledge, Education, Law, Management. 2024. № 3(39). Vol. 2. P. 212-216. URL: <http://kelmczasopisma.com/ua/viewpdf/6549>

Право інтелектуальної власності

Основна література:

1. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.

2. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
3. Охорона та захист прав інтелектуальної власності: економіко-правові підходи [Текст] : [монографія] / [М. Є. Бичковська та ін. ; ред.: О. О. Кулініч, Р. Б. Шишка]. Київ : Ліра-К, 2019. 275 с.
4. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Джунонь. К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017. 432 с.
5. Путівник по законодавству з інтелектуальної власності [Текст] / [О. Л. Копиленко та ін.] ; Ін-т законодавства Верх. Ради України, Нац. офіс інтелект. власності. Київ : Людмила, 2018. 160 с.
6. Цибульов П. М. Управління інтелектуальною власністю : Навчальний підручник. К.: Держ. Ін-т інтел. власн., 2019. 312 с.
7. Право інтелектуальної власності : підруч. / А. В. Аксютіна, Л. В. Межевська, О. В. Нестерцова-Собакарь та ін. ; за заг. ред. і передм. д-ра юрид. наук, доц. Т. В. Ярошевської. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 336 с.

Додаткова література:

1. Інтелектуальна власність: Конспект лекцій для студентів усіх форм навчання. / Шуба І.В. Електронне видання. Харків: НТУ «ХП», 2021. 96 с.
2. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні [Текст] : монографія / І. Є. Якубівський ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 521 с.
3. Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі інтернет [Текст] : [монографія] / Зеров К. О. ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності. Київ : Інтерсервіс, 2018. 219 с.
4. Цивільне право [Текст] : Навч. посібник для потоку підготовки фахівців СБ України на базі повної загальної середньої освіти (заочна форма навчання) / Л. М. Стрельбицька, М. П. Стрельбицький ; Кафедра цивільно-правових дисциплін. – К. : Центр навч., наук та період. видань НА СБ Укр., 2018. 156 с.